М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің 6D012000 – «Кәсіптік оқыту» мамандығының 2016-2017 оқу жылында бітіруші докторанты Нұржанбаева Жанат Оралбайқызының «Дуальді оқыту жүйесінде колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастырудың педагогикалық негіздері» тақырыбы бойынша PhD философия докторы ғылыми дәрежесін алу үшін даярлаған докторлық диссертациясына

Пікір

Қазіргі кезеңдегі қоғам дамуының жаңа экономикалық даму сатысына өтуі жағдайында жұмыс берушілердің бәсекеге қабілетті, кәсіби құзіретті, өз мамандығын сүйетін, еңбек етуге дайын кәсіби білікті болашақ жұмысшы мамандарды даярлауға талаптардың жоғары болуы кәсіптік білім беру, оның ішінде орта кәсіптік білім беру мазмұнын түбегейлі өзгерістерге ұшыратты. Туркия, Дания, Австрия, Нидерланды, Германия сияқты елдерде дуальді оқыту, өндірісте оқыту, оқу мекемесінде оқыту, сәйкестіндіре оқыту сияқты оқытудың түрлі формаларын қолдану кеңінен таралған. Bruges Коммюникеге сәйкес 2020 жылға дейінгі кәсіптік білім беруді модернизациялаудың Копенгаген үдерісі басталды. Оның нәтижелері ұлттық және жалпыеуропалық деңгейде алынады.

Болашақ мамандардың бәсекеге қабілеттілігінің кілтікәсіптік білім деңгейімен қатар еңбек құндылықтарының қалыптасуы, ұтқыр, инновациялық қондырғыларда жұмыс істеу құзіреттіліктерінің болуы, қажет болған жағдайда қосымша мамандыққа ауысуы, соған қажетті кәсіптік біліктілікті арттыруға дайын болуы. Қазіргі жаһандану үдерісіндегі әлемдік деңгейде болашақ мамандардың кәсіптік құзіреттіліктерінің жарамды болуы және оның еңбек нарығының сұранысы мен талаптарына сәйкес келуі бүгінгі күнде кәсіптік білім беру жүйесіндегі дуальді оқытудың мүмкіндіктері зор. Осыған сәйкес, докторанттың докторлық диссертация тақырыбының өзектілігі дуальді оқытудың шетелдік тәжірибелеріне талдау жасап, оның Қазақстанның кәсіптік білім беру жүйесінде жүзеге асырылуы ерекшеліктерін талдауымен және мен колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастырудағы дуальді оқытудың мүмкіндіктерінің мәнін ашуымен сипатталады.

Зерттеудің теориялық құндылығы «дуальді оқыту», «еңбек құндылықтары», «әлеуметтік әріптестік» ұғымдарына анықтама берген.

Зерттеу жұмысының практикалық құндылығы дуальді оқыту жүйесінде колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастыру моделін құрастырған. Колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығының бастапқы, қалыптастыру және қорытынды кезеңіндегі деңгейі мен көрсеткіштері айқындап, сипаттама берген. «Кәсіби еңбек құндылықтарының негіздері» эксперименталды оқу бағдарламасын құрастырған.

Диссертацияның кіріспесінде зерттеудің өзектілігі, нысаны, пәні, ғылыми болжамы, міндеттері анықталды, әдіснамалық негіздері, ғылыми жаңалығы мен теориялық мәні, ұсынылатын негізгі қағидалар тұжырымдалып нақтыланды, зерттеудің теориялық және практикалық маңыздылығының мәнін ашып көрсеткен.

«Дуалді оқыту жүйесінде колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастырудың ғылыми – теориялық негіздері» атты бірінші

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРАҢЫЗ
СМОТРИТЕ НА ОБОРОТЕ

тарауында дуальді оқытудың қазақстандық және шетелдік тәжірибелеріне салыстырмалы талдау жасаған. Сонымен бірге, қоғамдағы «еңбек құндылықтары» ұғымының тұлға санасында интерпретациялануы мен оның қазіргі еңбек нарығының талаптарына сәйкес келмеуі мәселесіне талдау жасап, шешу жолдарын ұсынған.

Диссертацияның «Дуалді оқыту жүйесіндегі колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастырудың әдіснамалық негіздері» деп аталатын екінші тарауында дуалді оқыту жүйесіндегі колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастырудың ғылыми-әдіснамалық негіздерін тұжырымдаған, зерттеудің әдіснамалық ұстанымдарын анықтаған. Дуальді оқыту жүйесіндегі колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастыру моделінің құрылымдық компоненттері мен қағидаларын құрастырып, мазмұнының мәнін ашқан.

Зерттеу жұмысының «Дуалді оқыту жүйесіндегі колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастырудың әдістемелік негіздері» деп аталатын үшінші тарауында дуальді оқыту жүйесіндегі колледж студенттерінің бойында еңбек құндылығын қалыптастырудың педагогикалық шарттарын құрастырған. Тәжірибелік-эксперименталдық жұмыстарының әдістемесін құрастырған, зерттеу нәтижелеріне талдау жасап, статистикалық тұжырым жасаған. Зерттеу нәтижелеріне қорытынды жасап, автор ұсыныстар берген.

Зерттеу жұмысын орындау барысында докторант дуальді оқыту жүйесіндк колледж студенттерінң бойында еңбек құндылығын қалыптастыру бойынша Түрік Республикасының Анталия қаласындағы кәсіптік білім беру мекемелерінің тәжірибелерімен танысып, диссертация мазмұнында қарастырды. Диссертациялық зерттеу нәтижелері халықаралық ғылыми-практикалық конференцияларында, ғылыми журналдарда жариялаған. Докторант зерттеу жұмысын орындау барысында ізденімпаздығын, тиянақтылығын, ақпараттарды талдау және тұжырымдау қабілетін көрсете білді.

Нұржанбаева Жанат Оралбайқызының диссертациялық жұмысы толық аяқталған, қорғауға ұсынамын.

Ғылыми кеңесші,Түрік Республикасы,
Акдениз университеті, Көркем өнер
факультеті деканының орынбасары,
PhD докторы: Өмер Займоглы

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРАҢЫЗ
СМОТРИТЕ НА ОБОРОТЕ

20___ ЖЫЛҒЫ 05 ОКТ 2017 МЕН, КАЛЬМЕНОВ ДАУЛЕТ ТАЛГАТОВИЧ, ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ НОТАРИАТТЫҚ АЙМАҒЫНЫҢ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ БЕРГЕН №17008916 17 МАМЫР 2017 ЖЫЛҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЛИЦЕНЗИЯСЫ БОЙЫНША НОТАРИУСЫ, ОСЫ КӨШІРМЕНІҢ ҚҰЖАТТЫҢ ТҮПНҰСҚАСЫМЕН ДҰРЫСТЫҒЫН КУӘЛАНДЫРАМЫН. СОҢҒЫСЫНДА ТАЗАРТЫЛЫП ӨШІРІЛГЕН, ҚОСЫЛЫП ЖАЗЫЛҒАН, СЫЗЫЛҒАН СӨЗДЕР ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ КЕЛІСІЛМЕГЕН ТҮЗЕТУЛЕР НЕМЕСЕ ҚАНДАЙ ДА БІР ЕРЕКШЕЛІКТЕР БОЛҒАН ЖОҚ.

05 ОКТ 2017 ГОДА. Я, КАЛЬМЕНОВ ДАУЛЕТ ТАЛГАТОВИЧ, НОТАРИУС НОТАРИАЛЬНОГО ОКРУГА ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ, ГОСУДАРСТВЕННАЯ ЛИЦЕНЗИЯ ЗА №17008916 ОТ 17 МАЯ 2017 ГОДА, ВЫДАНА МИНИСТЕРСТВОМ ЮСТИЦИИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН, СВИДЕТЕЛЬСТВУЮ ВЕРНОСТЬ ЭТОЙ КОПИИ С ПОДЛИННИКОМ ДОКУМЕНТА. В ПОСЛЕДНЕМ ПОДЧИСТОК, ПРИПИСОК, ЗАЧЕРКНУТЫХ СЛОВ И ИНЫХ НЕОГОВОРЕННЫХ ИСПРАВЛЕНИЙ ИЛИ КАКИХ-ЛИБО ОСОБЕННОСТЕЙ НЕ ОКАЗАЛОСЬ.

ТІЗІЛІМДЕ ТІРКЕЛДІ/ЗАРЕГИСТРИРОВАНО В РЕЕСТРЕ №______

ӨНДІРІЛДІ/ВЗЫСКАНО ______ ТЕНГЕ

НОТАРИУС ______

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Қазақстан Республикасының Әділет министрлігімен берілген №17008916 лицензиясы 17 мамыр 2017 жылы * Лицензия №17008916 выдана 17 мая 2017 года Министерством юстиции Республики Казахстан *

Жеке нотариус * Частный нотариус * Кальменов Даулет Талгатович

ҚАЗАҚСТАН

M.Auezov Güney Kazakistan Devlet Üniversitesi 6D012000 – "Mesleki Eğitim" uzmanlığının 2016-2017 eğitim yılında mezun olan doktora öğrencisi Nurzhanbayeva Zhanat Oralbaykizi "Dual Eğitim Sisteminde Kolej Öğrencilerinin Üzerinde Çalışma Değerinin Oluşumunun Pedagojik Temeli" konusunda PhD felsefe doktora ilmi derecesini almak için hazırlanan doktora tezine

GÖRÜŞ

Şu anda toplum gelişmesindeki yeni ekonomik gelişim aşamasına geçme hakkında işverenlerin rekabete kabiliyetine sahip, mesleki yetenekli, kendi mesleğini seven, çalışmaya hazır profesyonel nitelikli gelecekteki işçi elemanları hazırlamada yüksek taleplerde bulunması, mesleki eğitim verme, ayrıca orta mesleki eğitim verme muhtevasını tamamen değiştirmek zorundadır. Türkiye, Danimarka, Avusturya, Hollanda, Almanya gibi ülkelerde dual eğitimi, üretimde öğretim, uygunlaştırarak öğretim gibi eğitimin çeşitli biçimlerini kulanma en yaygın daralmaktadır. Bruges Kommünike'ye göre 2020 yılına kadar mesleki eğitim vermeyi modernleştirmenin Kopenhag süreci başladı. Onun sonuçları milli ve Genel Avrupa seviyesinde alındı.

İlerdeki meslek sahiplerinin rekabete kabiliyetliğinin anahtarı profesyonel eğitim düzeyinde çalışma değerinin oluşumu, rasyonel, yenilikçi tesisatlarda çalışma yetkinliğinin olması, gerekli olduğu durumda ek mesleklere değişimi, bununla ilgili gerekli mesleki yeterliği artmasına hazırlıklı olmaktır. Şu anda, küreselleşme sürecindeki dünyasal seviyesinde gelecek uzmanların mesleki yeteneklerinin geçerli olabilmesi için ve onun işgücü piyasasına uygun bugünkü mesleki eğitim verme sistemindeki dual eğitimin büyük fırsatları vardır. Bununla ilgili doktora öğrencisinin tez konusunun önemi dual eğitimin yabancı deneyimlerine tahlil yaparak, onun Kazakistan'ın mesleki eğitim sisteminde gerçekleşme özelliklerini tahlil etmekle ve kolej öğrencilerinin üzerinde emek değerini oluşumundaki dual eğitiminin fırsatlarının anlamını açmakla karakterize edilmiştir.

Araştırmanın teori değeri "dual eğitimi", "emek değerleri", "sosyal ortaklık" kavramlarının tanımı yapılmıştır.

Araştırma çalışmasının pratik değeri dual eğitim sisteminde kolej öğrencileri üzerindeki çalışmaların değerinin oluşumu modelini yarattı. Kolej öğrencileri üzerinde çalışma değerinin ilk, gelişme ve sonuç dönemleri düzeyi ile göstergeleri tespit edilerek açıklanmıştır. "Mesleki çalışma değerlerinin temelleri" deneysel müfredat programını oluşturmuştur.

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРАҢЫЗ
СМОТРИТЕ НА ОБОРОТЕ

Tezin giriş bölümünde araştırmanın önemi, nesnesi, dersi, araştırma tahmini, hedefleri tespit edildi, metodolojik temeli, bilimsel bulgusu ile teorik değeri, sunulmuş olan başlıca ilkeler kuralları netleştirildi, araştırmanın teorik ve pratik öneminin değeri açıklanmıştır.

"Dual Eğitim Sisteminde Kolej Öğrencilerinin Üzerinde Çalışma Değerinin Oluşumunun Pedagojik Temeli" konulu tezin birinci bölümünde dual eğitimin Kazakistanlı ve Yabancı deneyimlerine karşılaştırmalı tahlil yapıldı. Aynı zamanda, toplumdaki "çalışma değerleri" kavramının kişi zihninde yorumlanması ile onun şimdiki işgücü piyasasının taleplerine uygun olmaması problemine analiz ederek çözüm yollarını sunmuştur.

Tezin "Dual Eğitim Sisteminde Kolej Öğrencilerinin Üzerinde Çalışma Değerinin Oluşumunun Pedagojik Temeli" diye adlanan ikinci bölümünde dual eğitimi sistemindeki kolej öğrencilerinin üzerinde çalışma değerini oluşturmanın bilimsel ve metodolojik prensipleri açıklanmıştır. Dual eğitimi sistemindeki kolej öğrencilerinin üzerinde çalışma değerini oluşturma modelinin yapısal bileşenlerini ve prensiplerini birleştirerek muhtevasının anlamını açmıştır.

Araştırma çalışmasının "Dual Eğitim Sisteminde Kolej Öğrencilerinin Üzerinde Çalışma Değerinin Oluşumunun Pedagojik Temeli" diye adlanmış olan tezin üçüncü bölümünde dual eğitimi sistemindeki kolej öğrencilerinin üzerinde çalışma değerini oluşturmanın pedagoji koşulları oluşturmuştur. Pratik-deynesel çalışma yöntemlerini oluşturan, araştırma sonuçlarına tahlil edilerek, istatistik açıklama yapılmıştır. Araştırma sonuçları özetleyerek, yazar teklifler vermiştir.

Araştırma çalışmasının yürütülmesi sırasında dual eğitimi sistemindeki kolej öğrencilerinin üzerinde çalışma değerini oluşturmasına göre Türkiye Cumhuriyeti Antalya şehrindeki mesleği eğitim kurumlarının tecrübelerini öğrenmesi tezin içeriğinde dikatte alınmıştır. Tez araştırmasının sonuçları uluslararası bilimsel pratik konferanslarında, ilmi dergilerde yayınlanmıştır. Doktora öğrencisi araştırma işini gerçekleştirme sırasında araştırıcılığı, tarafsızlığı bilgileri inceleme ve açıklama kabiliyetini gösterebildi.

Nurzhanbayeva Zhanat Oralbaykizi'nın doktora tezi tamamen bitmiştir ve savunmak için sunuyorum.

İlmi danışman, Türkiye Cumhuriyeti, Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi'nin Dekan Yardımcısı PhD doktoru **Ömer ZAİMOĞLU**

T.C. AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ DEKANLIĞI 1923

КЕЛЕСІ БЕТКЕ ҚАРАҢЫЗ
СМОТРИТЕ НА ОБОРОТЕ